

•Treball•
••Art••

DIRECTOR

Miquel Perramón

Periòdic Independent

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Carrer de Jocs Florals, nom. 104

•Instrucció•
••Esport••

FUNDADOR-GERENT

Joan Drets

Sortirà els dies 1 i 15 de cada mes.

II PREU 10 CÉNTIMS

II Sotscripció, 0'50 ptes. trimestre

LA REVOLUCIÓ FANTASMA

A Barcelona s'ha fet costum la passa anyal d'uns dies de vagues més o menys grosses, que s'anomena després «setmana tràgica» «setmana cómica» «revolució de les dones» etz, etz. Les jornades últimament transcorregudes amb anormalitat d'ensopiment creiem que estan ben qualificades amb l'encapsalament d'aquest article, doncs lo que hi ha hagut es el no haver-hi hagut res, i diem res, referint-nos a lo que devia ésser possible que succeís, perquè quelcom ja hi ha sigut, anc que sobrevingut i de lo qual, ara com ara, res s'en pot dir.

Les fantasmes se solen tractar amb indiferència, a garrotades o amb por. Mes a la nostra ciutat d'indiferèncian o n'hi ha hagut pas; de por diuen que ni pensar-ho. En quant a garrotades, precisament garrotades, tampoc. Que ens hem partit de fàstic aixó és clar. Per quines causes? Ara com ara, no es poden dir.

S'ha posat remei al mal social? S'han convençut els uns, els altres i els de més enllà de que la forma de procedir de tots fins avui no pot anar ni amb rodes? Segurament que sí; pero cadascú trova, també segurament, que s'ha portat molt bé durant les vagues.

A quí, doncs, havem d'aplaudir, censurar, premiar o condemnar?

Lo únic que de moment podem fer es entretenir-nos començant a pençar el nom que li correspondrà a la nova tanda de les ja casi "normals" anormalitats ciutadanes.

L'ENCARIMENT DELS ALIMENTS LO QUE FÀ ESPANYA—LO QUE FÀ FRANÇA

encisadora, de cabellera d'or, d'esguard suau, de perfil divinement cisellat, catalana de cor encara que descendent d'una terra de gestes heroïques en defensa de la llibertat dels pobles.

I és entre músiques i aplaudiments i flors i joia, que'l poeta triomfant, travessa el saló portant joies el seu braç, enllaçat amb el de la que serà la reina d'unes hores.

Però passant el temps, els dos herois d'un dia, lluny d'oblidar-se novament i tornar cada un a la seva ruta darrera un ideal, segueixen el mateix camí. llurs cors es van acompassant fins a bategar al mateix ritme, s'identifiquen i s'ofrenen la vida l'un a l'altre.

La dameta rossa és jove i somia en els jorns feliços que canta el seu aïmant, en passejar-se ambdós devall de l'estelada per un jardí florit. El cantaire és impulsiu i optimista i veu davant seu un pervindre rioler i un doll inestroncable de noves sensacions en una futura tranquil·la vida de família que contrastarà fortament amb ses passades aventures.

I al enterar-se de sos amors, un amic seu, que no és ni trovair ni filosof, però que és jove i ha sofert desenganys i contrarietats, que té un cor que estima i que batega amb força i un esperit il·lusionat que voldria enlairar-se damunt de totes les humanes misèries, els hi escriu:

«Ara, veureu convertides en realitats les vostres més preuades il·lusions, les més belles esperances, els vostres bells ensomnis...

» Viureu jorns de pau i d'harmonia en els quals tot vos somniarà i en que la lluminositat del matí, la fressosa agitació del mig dia, la melangiosa claror del captar i la misteriosa fosca de la nit, seran per vosaltres, hores d'encís que vos brindaran amor i vos faran fruir del goix de viure.

» Aproveïteu aquestes hores, que'n la vida de l'home com, en la natura no tots els jorns son clars ni sempre és primavera. Passaran nuyolades i sofríreu entorn vostres tempestes que posaran a prova la fortalesa de vostre esperit i la intensitat de vostra estimació.

» Sofriu-les amb resignació i confiança aquestes hores de temença, tot pensant que la vida és un seguit d'emocions, de lluites, de joies i de desenganys, però que les emocions ens enlorteixen, les lluites ens asserenen davant del perill, les joies ens alenten a caminar avant i els desenganys ens eduquen pel pervindre.

» Amics, jo vos desitjo que siguin poc amargs els contratemps de vostre nou estat; que la vida vos somrigui i pogueu gaudir molts anys de totes les joies somniades. Ho mereixeu per vostra bondat, per vostra gentilesa i per vostre amor»...

I ara la reina, és l'esposa casta i temerosa; i el poeta triomfant és l'espòs que va a rebre el millor premi a les seves rimes.

No sonen músiques, ni aplaudiments, la joia és interna i les flors son un pomell de tarongina prompte a marcir-se, que porta la novia al pit.

La parella avança sil·lenciosa vers els inconeguts misteris de la vida, que enlairaran la reina d'un dia, a la més alta jerarquia humana; on la dameta rossa, d'esguard suau i perfil cisellat, es farà digna de tenir entre sos braços el fruit delicat dels seus besos.

F. RIBERA i FONT

En el pròxim número explicarem la fórmula qu'es proposa desenrotllar Mr. Vilgrain.

Joan MARQUÈS

EPITALAMI

Als amics Amada Cattelain i

Lambotte i J. Vives i Borrell

El trovador passa la vida rient i sofrint; el seu cor té una major sensibilitat que'l dels que'l volten.

El trovador és apassionat i dedica rimes vehements i febroses a un amor desitjat o a una flor que li ofrena les primícies de sa fragilitat i son perfum.

Al despertar del somni poetitza l'oblid, el penediment o l'anyorança, evocant el recort d'unes hores venturoses de frisament i neguit.

Com l'abella que xucla la mel de flor en flor, ell, l'etern rodamon, va de cor en cor sedent de sensacions i misteris que donguin a ses cançons la emoció diversa.

El trovador assoleix la més alta distinció en una festa de la poesia i fa ofrena del premi i del lloc d'honor a una jove

Reviurà'l goig de ton cor

En aquestes nits tan belles
com te plau el somniar...
ho conec amb tes parpelles,
amb l'encant del teu mirar,
que entre l'estasi irradia
la secreta melangia
tan propensa a l'anyorar.

Perque sé que's l'anyorança
qui subleva'l teu neguit,
i que infón la benaurança
les angoixes del teu pit;
els sospirs i les tendreses
que se't tornen ubriagueses
quan les mena'l teu delit.

Coratjosa enamorada
d'aquell temps que ja ha passat,
massa et sents amanyagada
pel record agosarat,
que't fa mes encisadora,
més gentil i torbadora,
com més trista t'has tornat.

Si endavino ta quimera
quan t'apoies al balcó,
i a despit de ta fal'lera
m'angunia ta el·licció,
també conto l'ardidesa
que suposa la escamesa
d'isolar-se en la tristó.

No malversis tan la vida
forturán la joventut,
que ésser jove i afligida
defallint ton cos vençut,
no reporta cap gaubança,
ni es palesa l'esperança,
d'una próspera salut.

De tes gracies, la bellesa,
s'extingeix cada moment;
la teva ànima malmesa
va tornant-se indiferent;
i l'amor que t'enardia
—impresió en la llunyania—
l'has damnat a puniment.

Les cançons a tu adreßades
que't plavia d'escoltar,
i els festetjos i abraçades
que saberes inspirar,
ara es tornen amargura,
que'l record que així perdura
costa més d'abandonar.

Quan te veig tan concirosa
del teu dol i falliment,
mes m'empeny la delitosa
pretensió que'l meu cor sent,
d'oferir-te la proesa
d'un consol i una fermesa
tota amor i sentiment.

Te tindria prop dels llavis
en constant adoració.
El record d'antics agravis
no t'en fora torbadó;
i l'amable companyia
gentilesa's tornaria
de servent festejadó.

Te diria la dolcesa
d'un esclat d'amor sumis,
i al sentir-te així compresa,
renoxent un nou encís,
trovaries que'l teu viure
va sentint l'afany de riure
delirant un mon felix.

Mes cançons i galanies
floririen ton camí.
Ma passió de tots els dies
no't voldria contradi,
i entre besos i abraçades,
nostres vides exaltades
no sabrien mai fingi.

Delitosa enamorada
d'un extrany desig perdut;
si l'encís t'ha captivada
d'un amor en plenitut,
no retardis l'alegria
que és trofèu i gallardia
tot anel de joventut.

J. VIVES i BORRELL

POLITIQUERIES

Durant els passats dies de neguit i espectació, no hem vist per la Rambla, com de costum, aqueixos capdevaners dels partits avençats: Emilianos, Alejandros i Rafels. Potser de tan avençats que van s'han perdut de vista.

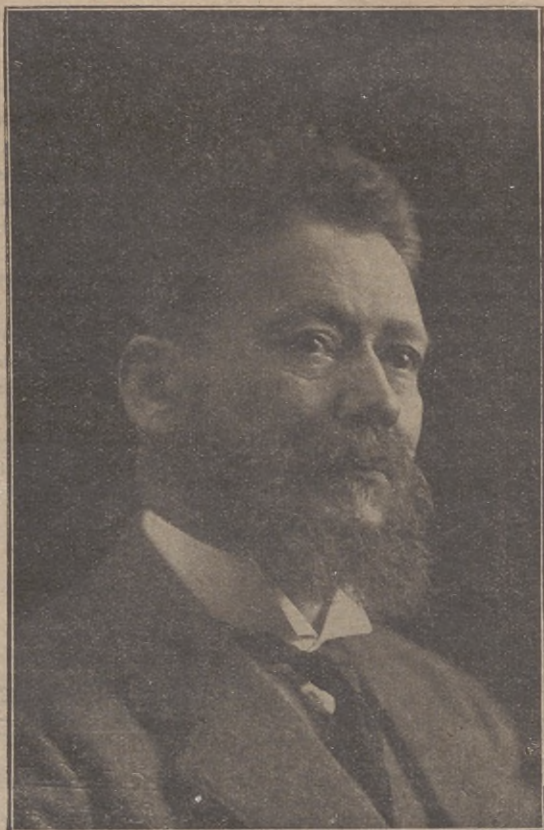
*
*
*

*
*
*

Per la justificable manca d'informació no ens hem pogut enterar de si es va establir a Barcelona durant un dels dies de la vaga algún servei aèreo o subterrani de tranvies; perque "El Debate" de Madrid deia que n'havien circulat noranta cotxes i nosaltres no els varem veure correr ni per les Rambles, ni per les Rondes ni per les Grans-vies.

Gent de Casa — En PERE RIERA i RIQUÉ

El diumenge, 23 de Març es celebrà a l'Orfeó de Sans una selecta vetllada, quin objecte principal fou el rendir testimoni de consideració i estima al distingit soci i remarkable escriptor En Pere Riera i Riqué.

Oberta la sessió, es comença amb la lectura pel senyor Camps (M.) d'una lletra del President de l'Orfeó En Jacint Laporta, sonamentant en greus consideracions d'ordre familiar el no trobar-se present a l'acte, al que s'associava sent avinent son tribut d'afecte a l'antic company i d'admiració envers el pulcre poeta.

Totseguit el soci Sr. Laporta (Enric) en un elocuent parlament exposà la significació de l'acte, que oferia un aspecte distint d'altres de sa mena, puig era tant o més que una lectura de triades composicions, una petita pro sincera mostra de l'estima i agraïment de l'Orfeó vers el soci distingit que amb constància exemplar ha cooperat sempre a ses tasques, oferint-li selectes fruits de son enginy per a lletra d'obres musicals, adaptant-ne d'altres de la literatura forana amb el mateix fi i no regatejant en cap ocasió son discret consell per al bé de l'entitat.

Expressà l'explèndit aculliment assolit per les poesies d'En Riera, al ésser conegudes, ço que retrassà sa modestia sens mida, i recordà l'aparició d'uns quants de sos exquisits sonets (genre predilecte del nostre autor) al recull ordenat per En Pin i Soler; el fascicle de "Lectura Populur" a n'ell dedicat i ses composicions escampades en diferents revistes, notant ensems que, dins la cultura local coadjuvà sempre a ses manifestacions, treballant per a l'institució dels primers Jocs Florals de Sans i éssent un dels fundadors de l'Orfeó i el que hi posà'l nom, avui ja esdevingut gloriós mercès als lloers recullits per sos cantors dins i fora de la nostra

ciutat, i acabà oferint per tots els consocis el senzill i sincer testimoni de consideració que aquell acte encloïa, al soci entusiasta, a l'amic lleal, al fervent amador de nostra terra i al culte conreador de les lletres.

Després dels llargs aplaudiments amb que'l distingit auditori mostrà sa adhesió a l'ofrena que venia de fer el senyor Laporta, les xamoses nenes Carreras, Navarro, Jordi i Moix i nens Sánchez, Vaqué, Jordi, Aramón i Balda donaren lectura a escullides poesies del celebrat escriptor, amb perfecta dicció que feren honor a la bona tasca del senyor Camps com a Director de l'Esbart de Rapsodes al qual pertanyen, essent totes coronades amb grans esclats d'entusiasme.

També fou merescudament celebrada la col·laboració que portà a la festa el Quartet d'instruments de púa format per les gentils senyoretes Dària i Marcela i En Dario i Josep Escofet, quina tasca fou recompensada amb forts aplaudiments.

Per la nostra part, ens associem de cor a tan justa distinció, dedicant a l'ovirador poeta un lloc preferent de "Ruta Nova", i afegint no més a la relació de mèrits que's despren de la resenya de dit acte que, En Pere Riera, encar que nat a Esplugues de Llobregat, deu considerar-se fill de Sans per sa continuada residència aquí des de sa petitesse, per son concurs decidit a tota empresa de cultura dins nostra localitat i per son demostrat afecte envers ella, que hagué ocasió de mostrar quan, investit per sos conveïns del càrrec de regidor, l'exercí amb veritables sacrificis i, no cal dir-ho, amb l'íntegra honorabilitat que per tot-hom li es reconeguda.

Les aus emigren

Al bell país del Sol,
des de l'estepa morta,
portem-hi l'ample vol
i la cantúria forta.
Allí els camps són cuberts
de plançons verds,
tot l'any granen espigues:
Farem feina en els blats,
les flors dels prats
seran nosres amigues.
Ho hit, ho hit,
el món ens és petit!

Fugim als verges llocs
rublerts de benhaurança,
on abrinden llurs focs
el temps i la frisança.
Allí ens són coneguts
els homs forçuts,
altius i melangiosos,
qui arrasen vila i camp
pitjor que el llamp
i ens amoixen pefiosos.
Ho hit, ho hit,
el Sol ens guaita fit!

Cercant un millor cel,
deixem la mar enrera,
que un clima menys crudel
enllà d'enllà ens espera.
Allí, als indrets on riu
l'alegre estiu,
tornem, dolces companyes,
que aquí l'hivern glaçat
ha corsecat
els plans i les muntanyes.
Ho hit, ho hit,
l'hivern és maleit!

Heralts de l'inquietud,
les filles de l'aubada
tenim la gran virtut
de no fè enlloc estada.
Allí va el nostre vol
on crema el Sol,
allí nostra follia.
Esplai de vianant,
el nostre cant
és fet de fantasia.
Ho hit, ho hit,
aus franques, bon dalit!

P. RIERA i RIQUÉ

Com els pardals

Fosca nit, Pausada, muda
cau la neu damunt el glaç.
Una nena va perduda
pels carrers, cercant un jas.

Es veu sola, abandonada
en la llòbrega quietud,
i davant la portalada
d'una casa s'ha ajegut.

Sens pensar-ho la pobreta
ha trobat, ran del casal,
per coixí una llosa estreta
i una porta per capçal.

Exposada al fred i a l'aire,
allí dorm l'àngel de Deu,
la menuda pidolaire,
amb els peus dintre la neu.

Si, aturant la rufolada,
el cel d'ella no heu condol,
és segur que a trenc d'aubada
no li mancarà llençol.

Animes caritatives,
tendres cors qui compadiu,
ploreu, doncs, llàgrimes vives:
l'ocellet es fora niu!

P. RIERA i RIQUÉ

Amor anant pel món

Amor anant pel món fruca a la meua porta.
Fa cara de malalt i sembla un pobriçó.
«No t'espantis—obriní, li dic—no't queixis, nó:
vina, llèscat el pà, pren les pomes de l'horta.»

Ell em dóna mercès—amb quina veu somorta,
en la qual espurneja un feble ploricó!—
Sens perdre l'aire trist, el dissortat minyó
entra, seu al meu banc i tot es reconforta.

Servint-li un tendre moç i fent-li una moxaina,
ja'l veig refet, ja té la vivor d'una daina.
Tres jorns li paro taula i li estovo un bon llit.

Al matí del quart jorn, jugant a galindaina,
l'ingrat se'm planta, l'arc m'encara decidit,
engega una sageta i m'endevina el pit.

P. RIERA i RIQUÉ

Trobo un senzill palau

Fent camí, fent camí, trobo un senzill palau,
tan bell que altre parió ningú no'l bastiria.
—«Qui viu aquí?»—pregunto, i diuen:—L'alegria.—
Tot m'invadeix l'impuls d'una frisor suau.

—L'alegria és la vida, és la força, és la pau,—
proclamo amb tò impregnat de fèrvida energia.
—Sens ella, neguitós el món s'esberleria;
ella un himne mereix qui s'enlaira al cel blau.

Al seu casal august, dexèu, dexèu-me entrar,
que la vegi de prop, que la pugui adorar.
Guardes d'un segon cel, compadiu-vos de mi!—

Diuen:—Es que caldrà saber si teniu cor.—
Responc: El cor me'l guarda una dòna, un tresor...—
Repliquen vivament:—Fèu el vostre camí!—

P. RIERA i RIQUÉ

Llegenda de Brugués

L'altiu baró d'Aramprunyà
sens falconers ix a cassà.
L'hora és suau, el jorn es lleva.
Tot li somriu al mal baró:
«Tinc el vassall a la presó;
demà sa filla serà meua.»

Corre l'isart, mata el sanglã.
L'altiu baró d'Aramprunyà
deixa pel bosc la plana nua.
Dins la boscuria és negra nit
i ran d'un marge li han eixit
quatre bruixots de llarga cua.

Posen al foc un magre cos,
estenallant-lo a trinxar l'òs.
L'altiu baró d'Aramprunyà
coneix qui són per l'agre accent,
veu amb angioxa que el pacient
li té semblança de germà.

«Qui l'arbre abat per a hebre el fruit
—criden, burxant el cos recuit—
cal que sulreixi nostres drets.»
L'altiu baró d'Aramprunyà
fuig com un llamp rostos enllà,
petja l'alt cim, passa els marlets.

«Dono al vassall el meu tresor:
amb el bell patge de rulls d'or,
sia la serva enmaridada.
Les riques noces sens frigà!»
L'altiu baró d'Aramprunyà
vol una festa assenyada.

Prop del castell, roure feresç,
neix una ermita, llir modest
qui flaira dolç, puríssim, sã.
Brugués, l'ermita, és un tresor:
Allí goreix i resa i mor
l'humil baró d'Aramprunyà!

P. RIERA i RIQUÉ

Edat mitja

L. Stecchetti

Devallen les tenebres
i el ferèstec castell dorm silenciós
i en la presó suspira el patge ros:

«Ai, massa enlaire tinc l'amor posat!
M'he atrevit a estimar del rei la filla
i viu m'han soterrat!

Si al menys a la princesa
li hagués costat ma pena un tendre anhel,
aquest lloc de dolor seria un cell!»

Una blanca figura
de llarga vestimenta, obre la porta
i el patge li pregunta: «Ets una morta?»

I contesta la dolça aparició:
«La guarda dorm, no cridis;
só la filla del rei: fes-me un petó!»

P. RIERA i RIQUÉ

Festa benèfica

Tranquil·litzeu-vos, pobriçons, que encara
tindreu durant un dia la fam treta:
Una festa benèfica es prepara;
no patireu ja tant, d'aquesta feta.

Del concert que organitza gent pietosa
vosaltres tocareu el benefici,
els condemnats a sobrietat forçosa;
tot l'endemà el queixar-se serà un vici.

Vostres germans qui en l'abundància viuen,
prometen llur concurs extraordinari:
«La tasca és bona i profitosa—diuen—
amb fervor protegir-la és necessari».

Escollida serà la concurrència;
nobles dames, gentils i tendres noies
enaltir volen l'acte amb llur presència
i treuran, si convé, les millors joies.

Al reclam de sadrines i casades
quants esperen el dia del concert,
pensant en les espallles satinades
que posarà l'escot a descobert!

Els esclaus de la moda, els més fanàtics,
llurs trajos preparant perden la festa;
i s'omplen els casals aristocràtics
de persones qui parlen de la festa:

—Valdrà un tresor cada menuda randa
del vaporós vestit de vostres filles.
—Els refinats ens posarem de banda.
—I els hereus no molt lluny de les pubilles.

—Quan la frisança us encolori el rostre
sentint del violi la dolça queixa,
mormolaré una frase al costat vostre
com si al peu em trobés de vostra reixa.

—Darrera el vano on esmaltats reviu
pastoreta i pagès qui l'enamora,
mos llavis somriuran si els vostres diuen
ço que conta el pagès a la pastora...—

Els qui dinen i sopen cada dia
i passen en cotxe descansats
satisfets i boiants jves qui ho diria
que pensen en vosaltres, desgraciats!

P. RIERA i RIQUÉ

IRLANDA

III

El govern de Pitt, en temps del rei Jordi III, va prometre de concedir-los una colla de coses per al llur benestar mes els enganyaren de mig a mig; els catòlics produïren una forta agitació; els governants de Londres van respondre amb mesura de rigor, desde 1800 a 1829, el Parlament anglès va votar vint lleis de repressió.

Durant aqueix període, aparegué la gran figura de Daniel O'Connell, tenia aquet vintitres anys quan la promulgació de l' *Unión Act*, i al sentir un jorn brandar les campanes de la Catedral de Sant Patrici de Dublin, en celebració de l'unió amb l'Anglaterra, senti ell la gran vergonya de l'esclavatge nacional i va prometre esmerçar totes llurs forces a redimir la Pàtria. Advocat d'anomenada, orador eloqüentíssim, esperit batallador, O'Connell feu seguir darrera seu tot el poble irlandès en la campanya per ell promoguda; li deien "el lliberador;" tothom estava disposat a obeir-lo cegament al seu primer mot; O'Connell creà en tota l'Irlanda una forta fermentació per mitjà de mitings o aplecs al aire lliure, on remarcava's la seva brillant gesta d'orador, en arribar al màxim.

El poble irlandès estava orb per aital home, només esperant amt gran entusiasme el crit de revolta per ell donat.

Mes hi hagué aquí un dolorós mal-entès. En realitat O'Connell no volia apel·lar a la força, per temperament era contrari de les lluites; en una paraula, diverses vegades havia dit "cap causa humana era digna del vessament d'una sola gota de sang". Els irlandesos creien el contrari i amb motiu d'un aplec convocat a Clontarf el 8 octubre 1843, prohibit pel virrei d'Irlanda, els patriotes s'hi decidiren costès el que costés i contra tot; l'agitació no cal dir que fou arribada al seu punt culminat; quan els seguidors de O'Connell esperaven llur conformitat, reberen una proclama seva aconsellant-los d'obeir les ordres del virrei, la nova produí gran estupefacció. Ella fou atesa, més el prestigi i la popularitat del capdill, sofriren un cop mortal.

Una bella part del jovent patriota s'en separà per a fondar el partit de la *Young Ireland* la jova Irlanda.

No obstant, O'Connell fou empresonat, jutjat, i comdemnat, mes la cambra dels Lords, va casar la sentència i el gran patriota restà en llibertat, empró ell ja havia perdut la confiança del seu poble que'l creia un covard.

Sentint-se molt malalt, volgué anar a morir a Roma, no va poder arribar-hi; en esser a Génova s'agreuà i allí morí en 1847.

Els partidaris dels procediments violents feien lligió de dia en dia, l'engunia del país augmentava desesperadament a causa de la grossa fam que hi hagué des de 1840 a 1848.

A centenars de milers moriren els irlandesos, entre ells 730.000 criatures, Enmigraren també a millards i aleshores començà la despoblació de l'illa. S'atribueix la causa de aquella fam, uns a la pèrdua de la cullita de patata i d'altres ho atribuiren al règim agrari, per la grossa contribució que'ls agricultors havien de satisfer als senyors i que xuclaven tot el producte de la terra.

Dintre la «Jova Irlanda» s'hi marcaren dugues tendències. Els uns, com O'Brien només volien acudir a la força en darrer extrem i encara després d'una llarga preparació. Altres com Meagher i Mitchel eren partidaris d'una revolta prompta. Tenien els primers com a orgue el periòdic *Nation* i els segons l'*United Irishman*, el qual començà de publicar-se

en el febrer de 1848 cridant als irlandesos a les armes. En aqueix periòdic escrivia Mitchel, que més valia morir sota les baionetes angleses que sota les seves lleis. La revolució esclatà en tota sa força contra Anglaterra. El moviment fracassà, alguns dels capdills foren comdemnats a mort, després s'els conmutà la pena per la deportació perpètua.

Ignorolf LLEIT

PEL MAL CAMÍ

A la senyoreta Ll. G.

Al calor de petons i d'abraçades
m'ànima trista s'ensenguí d'amor,
mes va ser com les flors jamai regades
que'l bes del sol reviu afal·lagades,
pro les mafa l'accés de tal calor.

Jo, portat de ma ardenta fantasia,
imagini un amor dolç, cast i pur,
mes ay! poeta il·lus, ton cor somnia...
Mentres amb ton solrí ton sér es nia
s'axeca de ella a ton amor un mur!

Noble no és de l'amor i sa excelència
demostrar-lo amb impúdiques accions,
i el que't cerqui per tota l'existència,
amb les accions, si té clarividència,
jamai desitjarà legals unions.

FRANCESC ZARAGOZA

SOTA LA FIGUERA

MENTIDA DEL NATURAL

(Segueix)

Per un voler de Déu l'amo va eixir d'aquell mal pas, perquè Nostre Senyor permet molts cops que'ls dolents tinguin tota la sort del món, i no trigà gaires dies a sentir-se amb delit de posar els peus a terra. Cridà a la muller, li demanà la roba i manà que jo hi pujés a rebre una ordre.

—Magí,—em digué—aniràs tot seguit a la rectoria i diràs a mossen Pere que vinga corrents.

Vaig complir la comanda posant-hi tota la llestesa de les meves cames. El senyor rector escoltà amb joia les meves paraules, que en bona fe no foren dites al sort ni al peresós, car vingué tot seguit gaire bé estalonant-me, i mentre jo baixava de la cambra del amo i aquest darrera meu arribava a mitja escala, ja's feu sentir la veu de mossen Pere cridant «Ave Maria» des de'l portal del mas.

—Beneït sia i per sempre alabat Nostre Senyor que ha volgut trucar a les portes del vostre cor.

—No és pas per a mi, senyor rector, que l'he cridat. Ara ja'm veig les orelles i aquest cop ha fallat la sentència del metje; és un altre que està en més perill i que reclama de vostè'ls darrers auxilis.

—No sabia que hi hagués a casa vostra altre malalt; la mestressa potser?

—Cal la mestressa mai; no hi ha peste que hi puga res amb ella. No és cap malalt el que s'haurà d'entendre amb vostè; pero és un que ho té molt mal amant.

—No ho capeixo, Bartomeu; parlem-me clar.

—Tan clar com vulga. Ara veurà'l pacient; té mala peça el teler, vaja, que li resten poques hores de vida.

—Que'm dieu? Que per ventura seriau capaç de matar-lo?

—Tan segur tingués vostè'l sopar d'avui.

—Bartomeu, fill; no volgueu fer aquest pecat tan gros.

—Deixis de pecats i de falòrnies, vostè cuidis de complir la seva obligació.

El pobre mossen Pere estava esgarriat, jo igualment, poden comptar.

—Ves, tu, bordegàs;—me cridà l'amo—acompanya'l a la cort.

—A la cort?—vaig gosar preguntar.

—Que parlo en llatí com el rector jo, bestia mal-farta? Aul Qui mana aquí?

No sabia pas lo que'm passava; el bon senyor rector feia uns ulls com unes taronjes i restà plantat mirantme fit a fit. L'amo's tombà d'esquena i anà pujant ronserament la escala per a retornar a sa cambra.

Jo vaig sortir de casa; mossen Pere venia al darrera meu tot tremolant, groc com una cera. La mestressa era al peu de la cort i feia correr el forrellac de la portella; el porc desembraçava llestament un gibrell que la bona dona li acabava de posar curull de farda.

—Senyor rector,—digué la masovera tota sorpresa al veure a mossen Pere—Qui havia de pensar amb vostè en aquestes hores?... Oi que és una bona peça? Ja'n tastarà, si Déu ho vol... Doncs vostè també ha vingut a veure'l nostre porc... té la vida molt curta'l pobre, demà'l matem... Com aquest mai a casa no se'n havia criat cap que fes tanta presència.

—Si, Margarida n'ha més l'altre—va dir mossen Pere ja totalment asserenat.

—Què vol dir?

—Que com a porc, lo que's diu porc, en Bartomeu se'n du la palma.

—Ai pobres de nosaltres! senyor rector, perquè diu aquestes coses?

—Perquè és de llei que les diga; perquè'l vostre marit ha tingut el desvergonyiment de fer una brometa que es un sacrilegi... i se'n farà deu pedres.

—Reina Santíssima com ha estat això?... Ai pobres de nosaltres!

Mossen Pere's va explicar; la mestressa no sabia lo que li passava; s'hauria volgut fondre.

—Ai Senyor!—deia—valdria més estar colgat set canes sota terra que no haver de comportar un pecat tan gros a casa nostra.

—Margarida, Nostre Senyor li donarà un bon càstic al Bartomeu; oh! no caurà en terra, no... I mentre tant ja l'escarmentarè jo; prou sabrà lo que costa'l mofar-se de les coses sagrades.

—Per l'amor de Déu, mossen Pere... no'ns fassi perdre.

—No, no tingueu por, que no li vull cap mal al vostre marit, però'l tinc de reptar i haurà de demanar perdó de genollons;... no per mi, no, que no so res jo... ja'm podeu entendre.

La bona dona restà allí aixugant-se les llàgrimes amb un pany del devantal; el rector se'n va anar tot moix després d'allargar-me la ma per a que l'hi besés, dient amb veu tremolosa:

J. LAPORTA

(Seguirà)

EL PRIMER PETÓ

A JOSEFINA

Era el capvespre d'un bell jorn clar i lluminós de primavera. El sol era quasi bé ja a la posta, i unab risa càlida i suau cariciava els nostres rostres i alentava els nostresesperits.

Jo no se quin poder sobrenatural influia aquell jorn sobre mi, que'm feia bategar el cor amb una emoció jamai sentida i que feia romandre en mon cervell uns pensaments estranys. frisoços...

I tampoc se'l que'm passava que la trobava molt més hermosa que'ls altres dies a ella, i la contemplava extasiat mentres dirigia el seu esguard vers la carena llunyana, on començava a amagar-se poruc el sol d'aquell dia qu'enviava sos darrers raigs pàlids i vermellorsos que donaven de plé en el rostre hermosíssim d'ella on sos ulls negres hi brillaven com dos estels lluminosos...

I la solitud del paisatge era immensa, plaenta...

De prompte i quasi bé sense adonar-nos-en ens trovàrem en un caminet capriciós, vorejat de belles flors i plantes qu'embaumaven l'espai d'una flaira força agradable. Seguïrem parlant pausadament, molt pausadament, i caminàvem amb lentitut bo i fent remoure al nostre pas amb fressa quasi bé imperceptible, les mates i verdices que creixien a una i altre vora del caminet.

Sense sapiguer com, les meves mans prengueren febrores les d'ella, i apropant-nos un xic més les nostres mirades és creuàren, contemplant-nos un bell moment sense parpellejar a l'ensem que en els seus llavis s'hi dibuixava un dolç somriure puríssim, tot ell replet de virtut i passió.

I una frisança de joventut i amor invadí al·lavors el meu cor, i sugestionat i, corprès per la poesia del bell jorn que finia i per l'hermosura incomparable d'ella, poc a poquet, tremolós i mig salglotant i mig somrient li digui baixet a cau d'orella amb emoció delirant:

—Josefina, t'estimo...—i tot seguit un petó llarc, amorós i apassionat profanà la tendra poncella dels seus llavis verges de carmí, i son esclat ressonà en mig de la calma silenciosa d'aquell bell capvespre primaveral, com trencant la monotonía encantada del paisatge.

I ses galtes enrogiren com una rosella... i tot seguit una volior d'orenetes passaren esbojerrades i xisclant per damunt les nostres testes, i un grill inoportú i atrevit semblà volguer descobrir-nos començant amb sa cançó estrident i rutinària el seu poema quadià.

I tot al nostre voltant perdia llur color i enfosquia i pausadament s'apropava la nit, i sols una claror pàlida i esblaimada il·luminava tenuament els turons més alts de la llunyana carena que semblaven confrontar amb el cel on hi lluien inquietes les primeres estrelles d'aquella nit hermosa i serena.

I encare avui en recordar tan belles emocions fruites en el mellor temps de la meua vida, s'entreobre ma boca per pronunciar aquelles primeres paraules d'amor, «Josefina, t'estimo...», i sento una cremor intensa a flor de llavi igual a la d'aquell jorn al estampar aquell petó, aquell primer petó, preludi de felicitats, de belles esperances i d'un amor intens nascut en nostres cors aquell capvespre primaveral de nostra joventut, que no tornarà mai més, mai més...

Joan DOMÉNECH GILART

A causa de la passada vaga queda suprimit el nombre corresponent al dia 1.er d'aquest mes

ESPECTACLES

CIRCOL DE SANS.—El diumenge passat, a la tarda, va representar-se en aquest teatre per la companyia que dirigeix en Jaume Borràs, la tan ben escrita obra del celebrat poeta belga Maurici Maeterlinck, traduïda al català per en Salvador Vilaregut, "L'Alcalde de Stilmonte, que sigué molt aplaudida. També ho va ésser la comedia "La Princesa de Celuloide", que es va representar per segona vegada.

Actrius i actors treballaren bé com sempre. D'En Borràs tenim de dir que en certs moments pecava d'exagerat.

Per al dia 20, a la nit, debut del magistral actor Sr. Vico i la Sra. Arévalo.

FOMENT REPUBLICÀ CATALÀ DE SANS.—Per al 20 del corrent, a la nit estan anunciades les obres líriques "Los Embusteros", "Los Baturros", i "El Contrabando".

Dites obres seran dirigides pel Srs. Antoni Muntal i Vicenç Rodon, armonitzades pel "Quartet Duque".

ATENEU EMPORDANÈS.—El prop-passat diumenge, dia 13, per la tarda, en aquesta Societat i sots l'entesa direcció d'En Vilar (E.), hi tingué lloc una acurada representació del "Contramestre" havent-se distingit notablement a més del director abans esmentat. En Comas, qui, per repetides voltes, gandi de merescuts aplaudiments. En Costa, i les actrius Verdier i Rovira, seguint després indistintament els senyors, Trilla, Munné, Servent, i Gomez.

Tots estigueren molt acertsats en llurs interpretacions, i alhora foren molt aplaudits per l'escullida concurrència que omplenava l'estatge, entre

la que cal dir-hi abundaven bellíssimes damilles de la bona societat catalana.

Des de aquest modest periòdic enviem la nostra salutació més sincera a la Junta Directiva de l'Ateneu Empordanès per a que la faci estensiva a tots els demés socis, essentant-los-hi al ensem el nostre agraïment per les paraules que s'ens adreça des del bul·letí llur.

ESPORTS

CAMPIONAT D'ESPANYA

R. S. SAN SEBASTIAN — F. C. BARCELONA

L'espectació per presència aquest partit semifinalista, ha sigut sens dubte una de les manifestacions més grosses que s'han registrat d'alguns anys en aquesta part. El camp de *Barcelona* designat per aquest encontre, podem assegurar que una hora i mitja avans de començar el partit ja hi habien unes 5.000 persones; mentres s'acostava l'hora l'espectació augmentava per moments sentse tota classe de comentaris referent als dos campions. L'hora de començar el partit, el camp presenta un cop de vista maravellos, mai s'havia vist tan ple. Al apareixia el *Barcelona* i al poc rato, la *Reial*, els 6.000 espectadors ovacionen llargament als campions.

Durant els primers temps amb dos equips jugan d'una fàcil admirable, rivalitzant-se en jugades que arrencan llargs aplaudiments, de resultes d'un corner en Martínez entra el primer tanto, que es llargament ovacionat. La *Reial* juga amb empena, més no pot treure la devantera *Barcelonista* de davant del gol. moments abans de fini la primera part l'Alcàntara, tira un penalty que's aturat magistralment. Altra arrancada del *Barcelona* i xut d'el mateix, que va directe a gol no en entrant dins la xarxa, merces a una parella de guardes que la desvien: no obstant i així l'arbitratge dona el segon gol.

La segona part sigué quelcom accidentada, substituïm l'Arrate cadet, al seu porter, el joc s'embruta per part de la *Reial*, aprofitant els nostres l'ocasió per a apuntar-se 4 tantos mes, el partit decau per moments per part dels blaus blancs, al veure que ni'l gol honor han sapigut marcar.

Arbitratge En Montero del Racing de Madrid, amb imparcialitat. Els equips estaven així constituïts: San Sebastián: Miranda, Carrasco, Arrate (Marian), Arrate (A.), Velarde, Arrate (Miquel), Sena, Olegario, Fernández, Trimborn i Imaz. "Barcelona": Bru, Reguera, Coma, Torralba, Sancho, Blanco, Vinyals, Lakatos, Martínez, Alcàntara i Baonza.

D'ENTRENAMENT

R. C. D. ESPAÑOL — C. E. SANS

El mateix dia al matí jogaren al camp del primer, siguent un partit que poguent ser favorable al *verds*, sigué al contrari: donç durant el partit l'Arrate de la *Reial* substituï amb En Caicedo de tan bé que ho feia, i En Blanco que arbitra un rato de la segona part, no va tenir a bé a castigar amb els seus companys dos penaltys declaradíssims. Els de Sans varen preferir perdre per 1 tanto que no continuant ser enganxats per la *gente bien*.

En aquest partit va reapareixia el notable mitjencent En Marian Riera.

Ha sigut molt sentida la retirada en la vida foot-bàlística del notable mig ala del C. E. SANS, En Lluís Barrachina.

En senyal de protesta es comenta de la manera poc correcta que obra En Costa del Sans, al passar-se al *Barcelona*.

En Julià torna al Badalona i en Gracia al Tarrassa.

En Vinyals definitivament es retira, ocupant son lloc En Costa.

Que contra lo que diu la *Gaceta dels quintos*, L'Uriach ni En Mas es mouen del Sans.

Els dies 20 i 21 el C. E. Sans es freslladarà a Manresa per jugar 2 partits amistosos.

Pere MANTIOLA

El present número ha sigut sotsmès a la prèvia censura militar

NOVES

Sempre avant.—Partidaris del adagi «Obres son amors»... inauguram avui,—de cop i volta—algunes millores en «RUTA NOVA» que considerem que amb gust veuran nostres llegidors.

Amb el títol de *Gent de casa* pensem anar publicant una col·lecció de planes literàries dedicades als autors més distingits de nostra terra, sense reparar en edats, tendències, ni escoles. L'art, el verdader art, és i deu ésser, en absolut, independent.

També tenim intenció de formar una Biblioteca «Ruta Nova», concedint preferència als autors novells, sempre que, pels seus mèrits, en devinguin mereixedors. Contem ja amb valioses firmes. Avui comencem publicant 8 planes de fulletó, en forma enquadernable, de l'obra.

LA ESTELA DE LA VIDA

deguda a la ploma de nostre benivolgut amic de Redacció

MARIAN AMAT

No exposarem nostre criteri perquè no sembli partidista.

En cada un dels numeros successius anirem regalant a nostres llegidors 4 planes de

LA ESTELA DE LA VIDA

que desitjem verament que sigui de la agradaça de nostre públic.

Ferms amants de la evolució progressiva, preguem a nostres amics i a tots quan simpatisin amb nostra actuació, que no ens abandonin en mig de la palestra i s'agrupin a nostre entorn, cooperant cadascú del modo que li siga possible, per al conqueriment de nostre sagrat ideal que no és altre que fer *Pàtria, Art i Llibertat* amb *Ruta Nova*.

Els Jochs Florals que celebrà, en 1916, la important entitat «La Alianza» del Poble Nou, acaben de tenir un formós epíleg.

El poeta triomfador, guanyador de la Flor natural, que aleshores ofrenà la seva glòria a la gentilíssima bellesa d'una regina de la festa, ara li ha ofrenat el seu nom i el seu amor, més durader i més profund.

En J. Vives i Borrell, el poeta, i Mme. Aimee Cattelain, la regina, fa uns dies han tornat ja del seu viatge de nocces i, amb tal motiu, hem tingut el gust de saludar-los amb tota la efusió del nostre cor, tal com se mereixen tan distingits amics.

No cal dir com els hi desitjem llargues i pròsperes felicitats.

Ens plau verament correspondre a la afectuosa salutació que ens dirigeix en Joan Amat i Duran, mostrant-se identificat, com a constant lector nostre, amb l'orientació d'aquest modest periòdic, en el que voluntariosament treballem sense esperar cap recompensa i sense perseguir altre cosa que la satisfacció que proporciona el complir quelcom amb el deure humà de enlairar a mida de les propies forces els ideals que condueixin al inacabable millorament mundial.

Les lletres que ens dedica aqueix amable lector de «RUTA NOVA» ens fan imaginar-nos-el un ser plé de franca noblesa: dels que escasseixen tan, i que tan útils son en tota obra altruista. Plomes aixís, sempre tenen paper a punt en aquesta casa. I moltes mercès.

Hem llegit el nombre del 10 del corrent mes de «L'Intransigent» i a fé que hi han uns articles que es porten l'oli. Dit nombre està dedicat principalment al estimadíssim i venerable Angel Guimerà. Nostra adhesió al merescut homenatge.

«RUTA NOVA» assistirà amb gust a la vetllada teatral catalana que pel 26 d'aquest més ha organitzat L'Intransigent i que tindrà lloc al popular Teatre Olimpo.

Es d'esperar que els entusiastes catalans del districte VII, es recordaran de que la Redacció de tal periòdic catalaníssim va fer acte de honorable presència a la gran festa coral donada la poc en el «Círcol de Sans».

L'edició del capítol dels setmanaris festius «L'Esquella de la Torratxa» del divendres passat, es una perfecta manifestació del sentir dels anti-Esfeves, com nosaltres. Desitjem i esperem que els focs de «L'Esquella» resonaran per tot arreu, i seran molt aplaudits.

CORRESPONDÈNCIA

J. M.: Ho corregirem una mica i anirà.—D. F. i C.: Queda admesa la prosa. La poesia no ens acaba de convèncer.—J. F.: En cartera.—J. M. R. A.: La poesia de vosté es excessivament caudorosa; envi'ns quelcom de més rigor, que tenim ganes de complaure'l. Respecte a retornar els originals no acostumem a fer-ho; no obstant digui'ns si es que no en té còpia, perquè li reservariem.—E. G. C.: En cartera.—J. A. D.: Vol fer el favor d'enviar-nos la seva adreça?

Impremta d'Ignocent Porcar, Carrer de Sans, 9, Telf. H. 594 - Barcelona

